

8910 VUB Rechtssociologie

Inhoud

Hoofdstuk I. Wat is rechtssociologie?.....	1
Afd. 1. Wat is recht?.....	1
1. Wat is recht volgens de juristen?	1
2. Wat is recht volgens de filosofen?	2
3. Wat is recht volgens de sociologen?	3
4. Wat is het onderscheid tussen <i>law in the books</i> en <i>law in action</i> ?.....	5
Afd. 2. Rechtssociologie	6
5. Wat is de definitie van rechtssociologie?	6
6. Wat is de sociale productie van recht?.....	7
§ 1. De maatschappelijke bronnen van recht	8
7. Hoe zijn politieke machtsverhoudingen maatschappelijke bronnen van recht?.....	8
8. Welke publieke machtsfactoren beïnvloeden de besluitvorming?.....	9
9. Welke private machtsfactoren beïnvloeden het recht?.....	10
10. Hoe weegt de internationale politiek op de politieke machtsverhoudingen in België?	11
§ 2. Economisch- technologische ontwikkelingen	12
11. Hoe hebben economische en technologische ontwikkelingen en invloed op het recht?.....	12
12. Hoe heeft de economie een invloed op het recht?	13
13. Hoe hebben rampen een invloed als bron van recht?	14
§ 3. Juridische professionals.....	15
14. Welke juridische professionals hebben invloed op het recht?	15
15. Hoe beïnvloeden rechters het recht?	16
16. Hoe heeft de advocatuur een invloed op het recht?	17
17. Hoe hebben ambtenaren een invloed op het recht?	18
§ 4. Rechtsopvattingen van de burgers	19
18. Welke onderzoeken voert de rechtssociologie naar de rechtsopvattingen van de burgers?.....	19
19. Wat betekent het onderzoek naar is een vertrouwen van een in het recht?	20
20. Hoe onderzoekt de rechtssociologie de invloed van de burgers op het recht?.....	21

21. Wat verstaat de rechtssociologie onder “rechtscultuur”?	22
Afd. 3. Sociale werking van het recht	23
22. Wat bedoelt men met de sociale werking van het recht?	23
23. Welke assumpties (onderstellingen) aanvaardt de rechtssociologie niet?	24
24. Bespreek de stelling van het anti instrumentalisme	25
25. Hoe breekt het recht effectief de burger?	26
26. Beschrijf de rol van sociale verbanden op het recht	27
27. Beschrijf het spanningsveld tussen juristen en sociologen	28
28. De jurist neemt een intern normatief gezichtspunt in. Bespreek.	29
29. De rechtssocioloog neemt een extern empirisch standpunt in. Bespreek.	30
30. Bespreek het onderscheid tussen een afstandelijk en de betrokken standpunt	31
31. Bespreek: de rechtssociologie is kritisch en constructief	32
Afd. 4. Juridisering	33
32. Wat is juridisering van de maatschappij?	33
33. Wat wordt bedoeld met het concept rechtsstaat?	34
34. Hoe leidt de verzorgingsstaat tot meer juridisering?	35
35. Wat bedoelt men met “Juridisering van de samenleving”?	36
36. Welke parameters gebruiken we om de juridisering van de samenleving te meten?	37
37. Welke factoren leiden tot verschillen in de juridisering tussen landen?	38
38. Beschrijf de cultuur als factor in de variatie van de juridisering	39
39. Beschrijf de economische ontwikkeling als factor in de variatie van juridisering	40
40. Beschrijf de juridische infrastructuur als factor van de variatie van juridisering	41
Hoofdstuk II. Historische ontwikkeling van de rechtssociologie	42
Afd. 1. Voorgeschiedenis	42
41. Welke twee fasen zijn te onderscheiden in de ontwikkeling van de rechtssociologie?	42
42. Beschrijf het ontstaan van de natuurrechtsleer	43
43. Beschrijf de invloed van de natuurrechtsleer	44
44. Wat zijn de kenmerken van de naturalisering van het recht?	45
45. Beschrijf het rechtspositivisme	46
Afd. 2. Rechtssociologie	47
46. Wat zijn de voornaamste kenmerken van de rechtssociologie?	47

Afd. 3. De sociologie van het recht: ontwikkeling van de rechtssociologie (Schuyt)	48
47. Welke vier factoren hebben invloed uitgeoefend op de historische ontwikkeling van de rechtssociologie?.....	48
§ 1. De kritische rechtswetenschap.....	49
48. Welke opvattingen liggen ten gronde aan de kritische rechtswetenschap?	49
49. Beschrijf de leer van Jhering	50
50. Beschrijf de leer van Ehrlich	51
51. Hoe luidt de kritiek van Hans Kelsen op Ehrlich?.....	52
52. Wat is de leer van Roscoe Pound?	53
§ 2. Ideologiekritiek.....	54
53. Welke kritiek uit Karl Marx?	54
§ 3. Algemene sociologie.....	55
54. Wat zijn de uitgangspunten van de algemene sociologie?.....	55
55. Wat zijn de opvattingen van Durkheim?	56
56. Wat zijn de opvattingen van Max Weber?	57
§ 4. Naoorlogse sociologie	58
57. Wat zijn de kenmerken van de naoorlogse sociologie?.....	58
Afd. 4. Karakteristieken van de rechtssociologie.....	59
58. Wat zijn de karakteristieken van de rechtssociologie?	59
59. Hoe bestudeert de sociologie rechtsverhoudingen een machtsverhoudingen?...	60
60. Hoe bestudeert de rechtssociologie de band tussen recht en organisatie?.....	61
61. Wat is het law lag argument?	62
Hoofdstuk III. Wegbereiders van de sociologie.....	63
Afd. 1. Achtergrond: De Verlichting van de 18 ^e eeuw	63
62. Wat zijn de basiskenmerken van de Verlichting?	63
63. Wat is de theorie van het sociaal contract?	64
Afd. 2. Karl Marx.....	65
64. Beschrijf de levensloop van Karl Marx	65
65. Hoe levert de industriële revolutie de aanzet tot het ideeëngoed van Marx?.....	66
66. Hoe tekent de zaak van de houtdiefstallen de opinie van Marx?	67
67. Wat is de rol van het recht in de zich ontwikkelende industrie?	68
68. Wat zijn de hoofdlijnen van Das Kapital?.....	69
69. Hoe ziet Marx het arbeidsproces?	70

70. Wat is voor Marx de meerwaarde?	71
71. Wat zijn volgens Marx de productieverhoudingen?.....	72
72. Zijn de Productieverhoudingen afhankelijk van de rede of de vrije wil?.....	73
73. Wat is het begrip “infrastructuur” bij Marx?	74
74. Hoe evolueren de Productieverhoudingen in de kapitalistische samenleving?....	75
75. Hoe leiden de productieverhoudingen tot revolutie?.....	76
76. Hoe ziet Marx de suprastructuur of bovenbouw?	77
77. Wat is de rol van het recht bij Marx?.....	78
78. Is Marx heden ten dage nog relevant?.....	79
Afd. 3. Emile Durkheim.....	80
79. Schets de levensloop van Durkheim.....	80
80. In welke zin is Durkheim de founding father van de sociologie?.....	81
81. Wat is de theorie van Durkheim over zelfmoord?	82
82. Wat is de theorie van Durkheim over de arbeidsdeling?	83
83. Wat is de taak van het recht volgens Durkheim?	84
84. Hoe evolueert het recht van primitieve tot moderne samenleving?	85
85. Wat is de band tussen moraliteit en recht volgens Durkheim?.....	86
86. Wat is de misdaad volgens Durkheim?.....	87
87. Beschrijf de theorie van Durkheim over de maakbaarheid van de samenleving .	88
88. Hoe lost de sociologie het probleem van de zelfmoord op?	89
89. Wat is de huidige relevantie van Durkheim?.....	90
Afd. 3. Max Weber	91
90. Situeer Max Weber in de tijd	91
91. Wat zijn de basisideeën van Max Weber?	92
92. Wat is de verstehende methode?.....	93
93. Hoe ligt het kapitalisme volgens Max Weber aan de oorsprong van de samenleving?	94
94. Wat is de rationalisering van de maatschappij volgens Weber?	95
95. Wat is de onttovering van de wereld volgens Weber?	96
96. Wat is de verhouding tussen recht en rationaliteit volgens Weber?	97
97. Hoe ziet Weber de rationalisering van politiek?	98
98. Wat is de rationele rechtsorde volgens Weber?	99
99. Hoe ziet Weber de verhouding tussen recht en maatschappij?	100

100. Vergelijkende tabel tussen Marx, Durkheim en Weber	101
Hoofdstuk 4. Basisbegrippen van de sociologie	102
§ 1. Het speelveld, de spelregels en de spelers	102
101. Beschreef de metafoor van het voetbal	102
§ 2. Verschijnselen zijn Contingent, maar niet arbitrair	103
102. Waarom zijn verschijnselen volgens de sociologie Contingent maar niet arbitrair?	103
103. Bespreek het voorbeeld van de echtscheiding	104
104. Bespreek het voorbeeld van zelfdoding	105
105. Geldt dit ook voor arbeid?	106
§ 3. Een eerste definitie van sociologie	107
106. Wat is de definitie van sociologie volgens De Jager & Mok 1978?	107
107. Wat wordt bedoeld met patronen?	108
108. Wat wordt bedoeld met sociaal handelen?.....	109
§ 4. De samenleving is een veld van tegengestelde krachten	110
109. Illustreer: tegengestelde krachten	110
110. Welke tegengestelde krachten spelen er?.....	112
111. Beschrijf de tegengestelde krachten tussen individu en maatschappij	113
112. Wat is vervreemding?	114
113. Wat is het actor/factordilemma?.....	115
114. Wat doen we met mogelijkheden en beperkingen?.....	116
115. Wat doen we met de tegenstelling tussen conflict en solidariteit?	117
116. Wat is de tegenstelling tussen warme en koude solidariteit?	118
117. Hoe is de verhouding tussen individu en gemeenschap?	119
118. Waarom is conflict in de maatschappij onvermijdelijk?.....	120
119. Welke verschillende soorten conflicten bestaan er?.....	121
120. Welke verschillende wijzen van conflicthantering bestaan er?.....	122
121. Hoe gaat de sociologie om met gelijkheid en ongelijkheid?.....	123
122. Welke drie aspecten van (on)gelijkheid weerhoudt men?.....	124
123. Is ongelijkheid wenselijk?.....	125

8910 VUB Rechtssociologie II

Inhoud

Hoofdstuk IV. Wetgeving	1
Inleiding: Wet en recht	1
1. Wat is “wet” in de geschiedenis?	1
Afd. 1. Deregulering en overregulering	2
2. Wat is de deregulering als maatschappijhervorming?	2
3. Hoe meet men de totale regeldruk?	3
4. Wat is de theorie van de overregulering?	4
5. Wat zijn de tegenargumenten tegen de “dereguleringsliteratuur”?	5
Afd. 2. Vormen van deregulering.....	6
6. Welke vormen van deregulering bestaan er?.....	6
7. Bespreek de lichte chirurgie: kwaliteitsverbetering.....	7
8. Welke zijn de grenzen en risico's van de kwaliteitsverbetering?.....	8
9. Bespreek de preventieve geneeskunde: reguleren met maat	9
10. Wat zijn de grenzen en risico's van de zogenaamde preventieve geneeskunde? ..	10
11. Bespreek de amputatie: het ontmantelen van rechtsnormen	12
12. Welke zijn de grenzen en risico's van de selectieve ontmanteling?	13
Afd. 3. Twee vormen van juridisch rationeel denken	14
13. Welke twee vormen van juridisch rationeel denken bestaan er?	14
14. Hoe ziet Durkheim het formeel rationeel denken?.....	15
15. Hoe ziet Max Weber het formele rationele denken?.....	16
16. Hoe ziet Durkheim het materieel rationele denken?.....	17
Afd. 4. Instrumentalisering van het recht	18
17. Wat bedoelt men met instrumentalisering van het recht?	18
18. Welke kritiek ontstaat op het instrumentalisme?	19
19. Wat is de mening van de prof over die reguleringstherapieën?	20
20. Wat zijn de zwakke plekken van de deregulering?	21
Afd. 5. Wetgevingspraktijken (Huls).....	22
§ 1. De sociale productie van wetten	22
21. Wat verstaan we onder de sociale productie van wetten?	22

22. Wat is het belang van de nationale politieke besluitvorming voor de wetgeving?	23
§ 2. Sociale werking van wetten.....	24
Afd. 6. De semi soevereine staat.....	25
23. Wat moet bedoeld met de semi soevereine staat?.....	25
Afd. 7. Kritiek op de wetgever	26
24. Welke vormen van kritiek op de wetgever behandelen we?.....	26
§ 1. De wetgever staat er discussie in de politiek.....	27
25. Hoe staat de wetgever ter discussie in de politiek?	27
§ 2. De wetgever staat er discussie in het recht.....	28
26. In welke zin staat de wetgever ter discussie in het recht?	28
§ 3. De wetgever ter discussie in andere disciplines.....	29
27. Hoe staat de wetgever ter discussie in de bestuurskunde?	29
28. Hoe staat de wetgever ter discussie in de economie?.....	30
§4. De wetgever ter discussie door zichzelf.....	31
29. In welke zin stelt de wetgever zich zelf ter discussie?.....	31
Afd. 8. Theorieën over wetgevingspraktijken	32
§ 1. De synoptische beleidsfase	32
30. Wat gebeurt in de synoptische beleidsfase?.....	32
§ 2. De agendabouw	33
31. Wat gebeurt er in de fase van de agendabouw?.....	33
§ 3. De weg van privaat probleem tot public issue	34
32. In welke fases wordt een privaat probleem tot een wettelijk publiek probleem?.....	34
Afd. 9. Bureaupolitiek	35
33. Wat is de definitie van bureaupolitiek (Rosenthal)?	35
34. Wat is het effect van bureaupolitiek op de wetgeving?.....	36
Afd. 10. Rationaliteitenmodel (Snellen)	37
35. Wat omvat het rationaliteitmodel?.....	37
36. Welke elementen spelen mee in het politiek systeem in het rationaliteitenmodel?	38
37. Welke elementen spelen mee in het juridisch systeem in het rationaliteitenmodel?	39
38. Welke elementen spelen mee in het economisch systeem van het rationaliteitenmodel?	40

39. Welke elementen spelen mee in de technologische rationaliteit?	41
Afd. 11. Wetgeving op de ambtelijke werkvloer	42
40. Hoe spelen ambtenaren mee bij totstandkoming van wetgeving?.....	42
41. Hoe maakt Durkheim het onderscheid tussen de politiek als roeping en de politiek als beroep?	43
Afd. 12. Conclusie: onderhandelend wetgeven	44
42. Welke conclusies kunnen we trekken uit de wisselwerking tussen politiek en ambtenarij?	44
43. Wat is het onderscheid tussen law in the books en law in action?.....	45
Afsluitende conclusie	46
Hoofdstuk V. Handhaving	47
Afd. 1. Handhaving als thema van rechtssociologie	47
§ 1. Voorbeeld: de wetgeving inzake de dienstboden in Noorwegen	47
44. Bespreek het geval van de Noorse dienstboden	47
45. Wat betekent de symboolwetgeving?.....	48
46. Gevolg: wat zijn de sociale functies van wetgeving?	49
47. Geef aan de hand van de Noorse dienstbodenwetgeving het gevaar aan van symboolwetgeving.....	50
48. Hoe bestudeert de sociologie de effecten van wetten?	51
§ 2. Bespreek de belangrijkste sociaal wetenschappelijke inzichten inzake handhaving	52
49. Wat is de band tussen handhaving en naleving?.....	52
50. Wat is de rol van jurisprudentie bij wetshandhaving?	53
51. Welke twee vormen van wetsevaluatie bestaan er?	54
52. Wat zijn de instrumenten voor wetsevaluatie ex-ante?	55
53. Hoe gebeurt de wetsevaluatie ex- post?	61
§ 3. Sociaal wetenschappelijke inzichten op handhaving	62
54. Welke zijn de sociaal wetenschappelijke inzichten vanuit het perspectief van de handhavingsinstanties?	62
55. Wat betekent de handhaving naar de letter of naar de geest van de wet?	63
56. Wat is de niet autonome handhaving?.....	64
57. Wat is de “gewijzigde handhavingstijl”?	65
58. Wat is het belang van het empirisch onderzoek voor de handhaver?.....	66

59. Welke aandachtspunten zijn er bij de sociaal wetenschappelijke inzichten vanuit het standpunt van de doelgroepen?	67
60. Beschrijf de indeling van de doelgroepen	68
61. Wat is het rechtsinstrumentalisme?	69
62. Wat is Legal realism (rechtsrealisme)?.....	70
63. Wat is legal Policy.....	71
64. Wat zijn de effecten van wetten (Hobbes)?.....	72
65. Hoe komt Sally Falk Moore tot de semi autonome sociale velden?	73
66. Wat betekent semi autonoom?	74
67. Hoe is de verhouding tussen semi autonome sociale velden en wetgeving?	75
68. Wat is het conflictmodel en het consensusmodel van de SASV tegenover de Staat?	76
69. Bespreek het voorbeeld van de havendiefstallen (Hofstede).....	77
70. Bespreek het voorbeeld van het rookverbod in de USA.....	78
71. Wat is de sociale bereidheid tot naleving?.....	79
72. Hoe meet men de legitimiteit?.....	80
73. Hoe wordt de wet nageleefd door bedrijven?.....	81
74. Welke conclusie trekken we uit de sociaalwetenschappelijke inzichten?	82
Afd. 2. Handhaafbaarheidstoetsen van regelgeving	83
§ 1. Het IAK	83
75. Deel het IAK in in fasen.....	83
76. Waar situeren we de uitvoerbaarheid in het IAK?.....	84
§ 2. De tafel van 11.....	85
Ter info (opnieuw).....	85
77. Hoe ontstond de tafel van 11?	91
78. Wat is de tafel van 11?	92
79. Wie moet waarvoor de tafel van 11 gebruiken?	93
80. Leg de dimensies van handhaving uit in de tafel van 11	94
81. Welk aspecten bepalen de spontane naleving?	95
82. Welke zijn de dimensies van handhaving door controle in de tafel?	96
83. Welke zijn de dimensies van handhaving inzake sanctie?	97
84. Wat is de voornaamste kritiek op de tafel van 11?	98
§ 3. Alternatieven	99

85. Welke communicatie wijzen gebruikt de overheid wat is de invloed ervan?	99
86. Wat is de stakeholder consultatie?.....	100
Afd. 3. Publieke handhaving.....	101
§ 1. Handhaving door ambtenaren.	101
87. Wat is het onderscheid tussen top down en bottom up approach?	101
88. Wat zijn de vier stijlen van regelttoepassing?	102
89. Hoe zijn deze verschillen in stijl te verklaren?	103
90. Hoe variëren de stijlen volgens het soort regulering?	104
§ 2. De politie als handhaver	105
91. Verwoord de probleemstelling bij handhaving door de politie	105
92. Wat is de cop.	106
93. Beschrijf het principe van “policing van groepen”	107
94. Wat is het gevaar van over policing?.....	108
95. Wat zijn de gevaren van underpolicing?	109
96. Hoe werken we naar een oplossing toe?	110
§ 3. Bijzondere en lokale handhaving.....	111
97. Wat is Bijzondere Handhaving?	111
98. Wat is lokale handhaving?	112
Afd. 4. Private Handhaving.....	113
99. Wat is het probleem van de private Handhaving?	113
Hoofdstuk VI. Formele geschillenbeslechting.....	114
Afd. 1. De analyse van Wouters & Van Loon.....	114
100. Wat is het basisperspectief van Wouters en van Loon?.....	114
101. Wat is de dispuutpiramide?	115
102. Beschrijf de drie lagen van de dispuutpiramide	116
103. Wat is de baseline?	117
104. Wat zijn de drie stappen in de dispuutanalyse?	118
105. Beschrijf de stap van het probleem (naming)	119
106. Beschrijf de fase van het nemen van actie (blaming).....	120
107. Beschrijf de fase van het vorderen (claiming).....	121
108. Beschrijf de fase van de polarisatie.....	122
109. Beschrijf de fase van de hulp van een derde partij	123
110. Beschrijf de fase van de rechtbank.....	124

Toepassing op België: niet opgenomen.....	124
Afd. 2. Rechterswerk in theorie en praktijk	125
§ 1. Inleiding.....	125
111. Wat is het klassieke beeld van “vrouwe Justitia”?	125
112. Wat is de sociologische kernvraag inzake rechtspraak?	126
§ 2. Theorie van Luhmann.....	127
113. Beschrijf de theorie van de autopoëtische systemen.....	127
114. Hoe verhoudt Luhmann zich tot het functionalisme van Durkheim?.....	128
115. Hoe verwoorden we de theorie van sociale systemen?	129
116. Wat is het systeem van rollen en verwachtingen volgens Luhmann?	130
117. Wat is de roldifferentiatie?	131
118. Wat is de functie van het recht volgens Luhmann?	132
119. Wat is de legitimiteit van de rechterlijke beslissing volgens Luhmann?	133
120. Wat is dan een kwaliteitsvolle rechtspraak?	134
121. Wat is de sociale bereidheid tot naleving?	135
122. Beschrijf de isoleringstheorie	136
123. Hoe vat men de juridische procedure samen als een sociaal systeem?	137
124. Beschrijf de roldifferentiatie bij het proces.....	138
125. Beschrijf de specifieke communicatie bij het proces.....	139
126. Beschrijf de eigen waarheidsmodus van het proces	140
127. Wat is de autonomie van het proces?.....	141
128. Wat is het effect van deze autonomie op de partijen?	142
129. Hoe ontleedt men sociologisch de beslissing?.....	143
§ 3. Conclusie.....	144
130. Wat is het onderscheid tussen doelprogrammering en conditionele programmering?	144
131. Wat de relevantie van Luhmann samen.....	145
Hoofdstuk VIII. Informele geschillenbeslechting.....	146
Inleiding.....	146
132. Wat is de plaats van ADR in de conflictbeslechting?	146
Afd. 1. De functionele benadering	147
133. Wat zijn de functies van het recht?	147
134. Wat is de theorie van de “landscape of disputes”?	148

Afd. 2. De achtergronden van ADR	149
135. Hoe is ADR ontstaan na de Tweede Wereldoorlog?	149
136. Becommentarieer de uitspraak “de samenleving is een veld van tegengestelde krachten “	150
137. Bespreek het contrast tussen conflict en solidariteit	151
138. Hoe zijn conflicten de motor voor verandering?	152
139. Beoordeel de stelling: conflicten zijn functioneel en dysfunctioneel	153
140. Beoordeel de stelling: Conflictvermijding gaat een gunste van bestaande machtsverhoudingen	154
Afd. 3. De principes van ADR	155
141. Op welke drie grondslagen berust de theorie van ADR?	155
142. Beschrijf de informalisering van het geschil	156
143. Schets de problematiek van de “access to justice”	157
144. Hoe wil men via ADR het gerechtelijk systeem ontlasten?	158
145. Welke vormen van ADR bestaan er?	159
Afd. 4. Verschillende vormen van ADR	160
146. Wat is onderhandeling?	160
147. Wat is bemiddeling en waarin verschilt ze van rechtspraak?	161
148. Hoe gebeurt probleemoplossing via een ombudsman?	162
149. Wat zijn de voornaamste onderscheiden tussen de Ombudsman en de rechter?	163
150. Wat is arbitrage?	164
151. Wat is de procedure voor minnelijke schikking?	165
Afd. 5. Wat zijn de uitdagingen voor ADR?	166
152. Wat zijn de voornaamste uitdagingen (punten van kritiek) op ADR?	166
153. Wat verstaat men onder de proceduralisering van de jurisprudentie?	167
154. Wat veroorzaakt een ongelijke onderhandelingspositie tussen partijen?	168
155. Bespreek: ADR legt de nadruk op consensus, niet de conflictpotentie tot verandering	169
156. Bespreek de verhouding tussen de privatisering van Justitie en de publieke rechtvaardigheid	170
157. Bespreek het probleem van de vrijwilligheid en het evenwicht bij ADR	171
158. Bespreek de kritiek van ondoorzichtigheid bij ADR	172
159. Bespreek: ADR eert geen precedenterwerking	173

160. Bespreek: uitspraken in ADR hebben geen preventieve werking.....	174
161. Bespreek de stelling: er moet evenwicht zijn tussen de flexibiliteit van de procedures en een aanvaardbare graad van rechtsbescherming	175
162. Case study: welke kritiek hebben sociologen op bindende arbitrage?.....	176
163. Waarom is arbitrage niet transparant?	177
164. Waarom zijn arbiters niet onafhankelijk?	178
165. Welke eisen stelt de Europese richtlijn 2011/0373 aan de arbitrageprocedure? .	179
166. Wat wordt bedoeld met institutionalisering van ADR?.....	180
167. Wat is het probleem van de institutionalisering van ADR?.....	181
168. Wat is de professionalisering van ADR?	182
Afd. 6. De nieuwe conflicten en de nieuwe oplossingen.....	183
169. Hoe ontstaan nieuwe conflicten en oplossingen?	183
170. Hoe wordt het verschil verklaard tussen het gebruik van rechtspraak en ADR?	184
171. Beschrijf de culturele verklaring.....	185
172. Hoe luidt de institutionele verklaring?	186